

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2021 Rhif 1080 (Cy. 255)

LLYWODRAETH LEOL, CYMRU

**Gorchymyn Bwrdeistref Sirol Rhondda
Cynon Taf (Trefniadau Etholiadol) 2021**

Gwnaed - - - - *22 Medi 2021*

Yn dod i rym yn unol ag erthygl 1(2) a (3)

Mae Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru(1), yn unol ag adran 36(5) o Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013(2) (“Deddf 2013”), wedi cyflwyno i Weinidogion Cymru adroddiad dyddiedig Mawrth 2020 yn cynnwys ei argymhellion ar gyfer newid a manylion ei adolygiad o’r trefniadau etholiadol ar gyfer Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf.

Mae Gweinidogion Cymru, ar ôl ystyried y materion y cyfeirir atynt ac a nodir yn adran 37(2)(a), (b) ac (c) o Ddeddf 2013, wedi penderfynu rhoi effaith i’r argymhellion hynny gydag addasiadau.

Yn unol ag adran 37(3) o Ddeddf 2013, mae mwy na 6 wythnos wedi mynd heibio ers i’r argymhellion hynny gael eu cyflwyno i Weinidogion Cymru.

Mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Gorchymyn a ganlyn drwy arfer eu pwerau a roddir gan adran 37(1) o Ddeddf 2013.

Enwi a chychwyn

1.—(1) Enw’r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf (Trefniadau Etholiadol) 2021.

(2) At unrhyw ddiben a nodir yn rheoliad 4(1) o’r Rheoliadau, daw’r Gorchymyn hwn i rym ar 1 Hydref 2021.

(3) At bob diben arall, daw’r Gorchymyn hwn i rym ar y diwrnod arferol ar gyfer ethol cynghorwyr yn 2022(3).

(1) Sefydlwyd y Comisiwn Ffiniau Llywodraeth Leol i Gymru gan adran 53 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 (p. 70) (“Deddf 1972”), ac Atodlen 8 iddi. Diddymwyd adran 53 ac Atodlen 8 gan adran 73(2) o Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013 (dccc 4) (“Deddf 2013”), ac Atodlen 2 iddi. Mae Deddf 2013 yn ailenwi’r Comisiwn Ffiniau Llywodraeth Leol i Gymru yn Gomisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru (gweler adran 2).

(2) 2013 dccc 4.

(3) Mae Gorchymyn Awdurdodau Lleol (Newid Blynyddoedd Etholiadau Cyffredin) (Cymru) 2019 (O.S. 2019/1269 (Cy. 220)) yn diwygio adran 26(1) o Ddeddf 1972 i ddarparu y bydd etholiadau cyffredin cynghorwyr awdurdodau lleol yn cael eu cynnal yn y flwyddyn 2022 yn hytrach na 2021.

Dehongli

2. Yn y Gorchymyn hwn—

ystyr “y Rheoliadau” (“*the Regulations*”) yw Rheoliadau Newidiadau i Ardaloedd Llywodraeth Leol 1976(4);

ystyr “ward etholiadol” (“*electoral ward*”) yw unrhyw ardal yr etholir aelodau drosti i Gyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf;

mae unrhyw gyfeiriad at fap yn gyfeiriad at un o'r 9 map a farciwyd “Map Gorchymyn Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf (Trefniadau Etholiadol) 2021” a adnewwyd yn unol â rheoliad 5 o'r Rheoliadau, a labelwyd “1” i “9”, ac mae cyfeiriad at fap â rhif yn gyfeiriad at y map sy'n dwyn y rhif hwnnw;

pan ddangosir bod ffin ar fap yn rhedeg ar hyd ffordd, rheilffordd, troetffordd, cwrs dŵr neu nodwedd ddaearyddol debyg, mae i'w thrin fel un sy'n rhedeg ar hyd llinell ganol y nodwedd;

mae i eiriau ac ymadroddion a ddefnyddir yn y Gorchymyn hwn yr un ystyr ag sydd iddynt yn Rhan 3 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013, ac eithrio i'r graddau yr ymddengys bwriad i'r gwrthwyneb.

Trefniadau etholiadol ar gyfer Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf

3.—(1) Mae wardiau etholiadol Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf, fel y maent yn bodoli yn union cyn y diwrnod arferol ar gyfer ethol cynghorwyr yn 2022, wedi eu diddymu.

(2) Mae Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf wedi ei rhannu'n 46 o wardiau etholiadol, a phob un ohonynt yn dwyn yr enw Saesneg a restrir yng ngholofn 1 a'r enw Cymraeg a restrir yng ngholofn 2 o'r Tabl yn yr Atodlen i'r Gorchymyn hwn.

(3) Mae pob ward etholiadol yn cynnwys yr ardaloedd a bennir mewn perthynas â'r ward etholiadol honno yng ngholofn 3 o'r Tabl yn yr Atodlen i'r Gorchymyn hwn.

(4) Nifer yr aelodau o'r cyngor sydd i'w hethol dros bob ward etholiadol yw'r nifer a bennir yng ngholofn 4 o'r Tabl yn yr Atodlen i'r Gorchymyn hwn.

(5) Mae'r darpariaethau yn y Gorchymyn hwn yn cymryd blaenoriaeth dros unrhyw ddarpariaeth wrthdrawiadol mewn unrhyw offeryn statudol blaenorol a wnaed o dan adran 58(2) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972(5).

Cymuned Llanilltud Faerdref: newidiadau i ffiniau ward gymunedol

4. Mae'r rhan o ward Ton-teg ward o gymuned Llanilltud Faerdref a ddangosir â llinellau ar Fap 1 wedi ei throsglwyddo i ward Pentre'r Eglwys o gymuned Llanilltud Faerdref.

Cymuned Llanilltud Faerdref: newidiadau canlyniadol i drefniadau etholiadol

5. Nifer yr aelodau sydd i'w hethol dros ward Pentre'r Eglwys o gymuned Llanilltud Faerdref yw 5.

Cymuned Pont-y-clun: diddymu wardiau cymunedol a'u creu

6. Mae wardiau cymunedol Cefnyrhendy, y Groes-faen, Maes-y-felin a Meisgyn yng nghymuned Pont-y-clun wedi eu diddymu.

(4) *O.S. 1976/246*. Mae adran 74(3) o Ddeddf 2013 yn darparu bod y Rheoliadau yn parhau i gael effaith mewn perthynas â gorchymynion a wnaed o dan Ran 3 o Ddeddf 2013, fel pe bai'r gorchymynion hynny wedi eu gwneud o dan Ran 4 o Ddeddf 1972.

(5) *1972 p. 70*; diddymwyd adran 58 o Ddeddf 1972 gan adran 73(2) o Ddeddf 2013 ac Atodlen 2 iddi, yn ddarostyngedig i ddarpariaethau arbed a bennir yn adran 74 o Ddeddf 2013.

7. Mae cymuned Pont-y-clun i'w rhannu i ffurfio'r wardiau a ganlyn—
- (a) ward Dwyrain Pont-y-clun a ddangosir â llinellau ar Fap 2;
 - (b) ward Canol Pont-y-clun a ddangosir â llinellau ar Fap 3;
 - (c) ward Gorllewin Pont-y-clun a ddangosir â llinellau ar Fap 4.

Cymuned Pont-y-clun: newidiadau canlyniadol i drefniadau etholiadol

8. Yng nghymuned Pont-y-clun—
- (a) nifer yr aelodau sydd i'w hethol dros ward Dwyrain Pont-y-clun yw 3;
 - (b) nifer yr aelodau sydd i'w hethol dros ward Canol Pont-y-clun yw 4;
 - (c) nifer yr aelodau sydd i'w hethol dros ward Gorllewin Pont-y-clun yw 4.

Cymunedau Llwynypia, Trealaw ac Ystrad: newidiadau i ffiniau cymunedol

9.—(1) Mae'r rhan o gymuned Ystrad a ddangosir â llinellau ar Fap 5 wedi ei throsglwyddo i gymuned Llwynypia.

(2) Mae'r rhan o gymuned Trealaw a ddangosir â chroeslinellau ar Fap 5 wedi ei throsglwyddo i gymuned Llwynypia.

Cymunedau Trehafod a Thref Pontypridd: newidiadau i ffiniau cymunedol

10. Mae'r rhan o gymuned Tref Pontypridd a ddangosir â llinellau ar Fap 6 wedi ei throsglwyddo i gymuned Trehafod.

Cymuned Tref Pontypridd: diddymu wardiau cymunedol a'u creu

11. Mae wardiau cymunedol y Ddraenen-wen, Ilan, Canol Rhydfelen, a Rhydfelen Isaf yng nghymuned Tref Pontypridd wedi eu diddymu.

12. Mae'r wardiau cymunedol a ganlyn wedi eu ffurfio yng nghymuned Tref Pontypridd—
- (a) ward Canol Rhydfelen a ddangosir â llinellau ar Fap 7;
 - (b) ward y Ddraenen-wen a Rhydfelen Isaf a ddangosir â llinellau ar Fap 8;
 - (c) ward Rhydfelen Uchaf a Glyn-taf a ddangosir â llinellau ar Fap 9.

Cymuned Tref Pontypridd: newidiadau canlyniadol i drefniadau etholiadol

13. Yng nghymuned Tref Pontypridd—
- (a) nifer yr aelodau sydd i'w hethol dros ward Canol Rhydfelen yw 2;
 - (b) nifer yr aelodau sydd i'w hethol dros ward y Ddraenen-wen a Rhydfelen Isaf yw 2;
 - (c) nifer yr aelodau sydd i'w hethol dros ward Rhydfelen Uchaf a Glyn-taf yw 2;
 - (d) nifer yr aelodau sydd i'w hethol dros ward Rhondda yw 3;
 - (e) nifer yr aelodau sydd i'w hethol dros ward Trefforest yw 3.

Statws This is the original version (as it was originally made). Dim ond ar
ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

22 Medi 2021

Rebecca Evans
Y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol, un o
Weinidogion Cymru

YR ATODLEN

Erthygl 3

ENWAU AC ARDALOEDD WARDIAU ETHOLIADOL A NIFER AELODAU'R CYNGOR

Tabl

<i>Colofn (1)</i>	<i>Colofn (2)</i>	<i>Colofn (3)</i>	<i>Colofn (4)</i>
<i>Enw Saesneg y ward etholiadol</i>	<i>Enw Cymraeg y ward etholiadol</i>	<i>Ardal y ward etholiadol</i>	<i>Nifer aelodau'r cyngor</i>
Aberaman	Aberaman	Cymunedau Gogledd Aberaman a De Aberaman	3
Abercynon	Abercynon	Cymuned Abercynon	2
Aberdare East	Dwyrain Aberdâr	Cymuned Dwyrain Aberdâr	2
Aberdare West and Llwydcoed	Gorllewin Aberdâr a Llwydcoed	Cymunedau Gorllewin Aberdâr a Llwydcoed	3
Beddau and Tyn-y-nant	Beddau a Thyn-y-nant	Wardiau Beddau a Thyn-y-nant o gymuned Llanilltud Faerdref	2
Brynna and Llanharan	Brynna a Llanharan	Wardiau Brynna, Llanilid a Llanharan o gymuned Llanharan	3
Church Village	Pentre'r Eglwys	Ward Pentre'r Eglwys o gymuned Llanilltud Faerdref	2
Cilfynydd	Cilfynydd	Ward Cilfynydd o gymuned Tref Pontypridd	1
Cwm Clydach	Cwm Clydach	Cymuned Cwm Clydach	1
Cwmbach	Cwm-bach	Cymuned Cwm-bach	2
Cymer	Cymer	Cymunedau Cymer a Threhafod	2
Ferndale and Maerdy	Glynrhedynog a'r Maerdy	Cymunedau Glynrhedynog a'r Maerdy	2
Gilfach-goch	Gilfach-goch	Cymuned Gilfach-goch	1
Glyn-coch	Glyn-coch	Ward Glyn-coch o gymuned Tref Pontypridd	1
Graig and Pontypridd West	Y Graig a Gorllewin Pontypridd	Wardiau y Graig a Rhondda o gymuned Tref Pontypridd	2

Statws This is the original version (as it was originally made). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

<i>Colofn (1)</i>	<i>Colofn (2)</i>	<i>Colofn (3)</i>	<i>Colofn (4)</i>
<i>Enw Saesneg y ward etholiadol</i>	<i>Enw Cymraeg y ward etholiadol</i>	<i>Ardal y ward etholiadol</i>	<i>Nifer aelodau'r cyngor</i>
Hawthorn and Lower Rhydfelen	Y Ddraenen-wen a Rhydfelen Isaf	Ward y Ddraenen-wen a Rhydfelen Isaf o gymuned Tref Pontypridd	1
Hirwaun, Penderyn and Rhigos	Hirwaun, Penderyn a'r Rhigos	Cymunedau Hirwaun a'r Rhigos	2
Llanharry	Llanhari	Ward Llanhari o gymuned Llanhari	1
Llantrisant and Talbot Green	Llantrisant a Thonysguboriau	Wardiau Tref Llantrisant a Thonysguboriau o gymuned Llantrisant	2
Llantwit Fardre	Llanilltud Faerdref	Wardiau Efail Isaf a Llanilltud Faerdref o gymuned Llanilltud Faerdref	2
Llwyn-y-pia	Llwynypia	Cymuned Llwynypia	1
Mountain Ash	Aberpennar	Cymunedau Dwyrain Aberpennar a Gorllewin Aberpennar	2
Penrhiw-ceibr	Penrhiw-ceibr	Cymuned Penrhiw-ceibr	2
Pentre	Pentre	Cymuned Pentre	2
Pen-y-graig	Pen-y-graig	Cymuned Pen-y-graig	2
Pen-y-waun	Pen-y-waun	Cymuned Pen-y-waun	1
Pontyclun Central	Canol Pont-y-clun	Ward Canol Pont-y-clun o gymuned Pont-y-clun	1
Pontyclun East	Dwyrain Pont-y-clun	Ward Dwyrain Pont-y-clun o gymuned Pont-y-clun	1
Pontyclun West	Gorllewin Pont-y-clun	Ward Gorllewin Pont-y-clun o gymuned Pont-y-clun a ward Tylegarw o gymuned Llanhari	1
Pontypridd Town	Tref Pontypridd	Ward Tref Pontypridd o gymuned Tref Pontypridd	1
Porth	Porth	Cymuned Porth	2
Rhydfelen Central	Canol Rhydfelen	Ward Canol Rhydfelen o gymuned Tref Pontypridd	1

Statws This is the original version (as it was originally made). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

<i>Colofn (1)</i>	<i>Colofn (2)</i>	<i>Colofn (3)</i>	<i>Colofn (4)</i>
<i>Enw Saesneg y ward etholiadol</i>	<i>Enw Cymraeg y ward etholiadol</i>	<i>Ardal y ward etholiadol</i>	<i>Nifer aelodau'r cyngor</i>
Taff's Well	Ffynnon Taf	Cymuned Ffynnon Taf	1
Ton-teg	Ton-teg	Ward Ton-teg o gymuned Llanilltud Faerdref	1
Tonypandy	Tonypandy	Cymuned Tonypandy	1
Tonyrefail East	Dwyrain Tonyrefail	Wardiau Coedelái, Collena a Thylcha o gymuned Tonyrefail	2
Tonyrefail West	Gorllewin Tonyrefail	Wardiau Penrhiw-fer, Tretomas a Thyn-y-bryn o gymuned Tonyrefail	2
Trallwng	Trallwng	Ward Trallwng o gymuned Tref Pontypridd	1
Trealaw	Trealaw	Cymuned Trealaw	1
Treforest	Trefforest	Ward Trefforest o gymuned Tref Pontypridd	1
Treherbert	Treherbert	Cymuned Treherbert	2
Treorchy	Treorci	Cymuned Treorci	2
Tylorstown and Ynys-hir	Tylorstown ac Ynys-hir	Cymunedau Tylorstown ac Ynys-hir	2
Upper Rhydfelen and Glyn-taf	Rhydfelen Uchaf a Glyn-taf	Ward Rhydfelen Uchaf a Glyn-taf o gymuned Tref Pontypridd	1
Ynysybwl	Ynys-y-bwl	Cymuned Ynys-y-bwl a Choed-y-cwm	2
Ystrad	Ystrad	Cymuned Ystrad	2

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Gorchymyn)

Mae'r Gorchymyn hwn yn gweithredu argymhellion Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru ("y Comisiwn"), a roddodd adroddiad ym mis Mawrth 2020 ar ei adolygiad o drefniadau etholiadol Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf. Roedd Adroddiad y Comisiwn yn cynnig lleihau nifer y wardiau etholiadol o 52 i 46, ond argymhellwyd bod nifer y cynghorwyr yn parhau yn 75.

Statws This is the original version (as it was originally made). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

Mae'r Gorchymyn hwn yn gweithredu argymhellion y Comisiwn, gydag addasiadau.

Mae erthygl 3 o'r Gorchymyn hwn yn diddymu'r trefniadau etholiadol presennol ar gyfer Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf ac yn cyflwyno'r Atodlen, sy'n nodi'r trefniadau etholiadol newydd ar gyfer Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf.

Mae'r Gorchymyn hwn hefyd yn gweithredu argymhellion ynghylch newidiadau i ffiniau cymunedol a threfniadau etholiadol ar gyfer rhai cymunedau ym Mwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf.

Mae erthygl 4 yn gwneud newidiadau i'r ffin rhwng wardiau cymunedol Ton-teg a Phentre'r Eglwys yng nghymuned Llanilltud Faerdref. Mae erthygl 5 yn nodi nifer yr aelodau sydd i'w hethol dros ward Pentre'r Eglwys.

Mae erthygl 6 yn diddymu'r wardiau cymunedol yng nghymuned Pont-y-clun, ac mae erthygl 7 yn creu wardiau cymunedol newydd Dwyrain Pont-y-clun, Canol Pont-y-clun a Gorllewin Pont-y-clun. Mae erthygl 8 yn nodi nifer yr aelodau sydd i'w hethol dros y wardiau hyn.

Mae erthygl 9 yn gwneud newidiadau i ffiniau cymunedau Ystrad, Llwynypia a Threallaw.

Mae erthygl 10 yn darparu ar gyfer trosglwyddo ardal o gymuned Tref Pontypridd i gymuned Trehafod.

Mae erthygl 11 yn diddymu wardiau cymunedol y Ddraenen-wen, Ilan, Canol Rhydfelen a Rhydfelen Isaf yng nghymuned Tref Pontypridd. Mae erthygl 12 yn creu wardiau cymunedol newydd Canol Rhydfelen, y Ddraenen-wen a Rhydfelen Isaf, a Rhydfelen Uchaf a Glyn-taf. Mae erthygl 13 yn nodi nifer yr aelodau sydd i'w hethol dros y wardiau newydd hyn, ac yn gwneud newidiadau i nifer yr aelodau sydd i'w hethol yn wardiau Cwm Rhondda a Threfforest.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Asesiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Gorchymyn hwn. O ganlyniad, ystyriwyd nad oedd yn angenrheidiol cynnal asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Gorchymyn hwn.

Mae printiau o'r mapiau a labelwyd "1" i "9" y mae'r Gorchymyn hwn yn ymwneud â hwy wedi eu hadneuo yn swyddfeydd Llywodraeth Cymru ym Mharc Cathays, Caerdydd, CF10 3NQ (yr Is-adran Democratiaeth Llywodraeth Cymru), a chyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf. Mae'r printiau sydd wedi eu hadneuo gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf yn agored i gael eu harchwilio gan unrhyw un y bydd darpariaethau'r Gorchymyn hwn yn effeithio arnynt.